

**Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 2, 10 ir 30
straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymas 10¹ straipsniu
bei Energijos išteklių rinkos įstatymo 13 ir 16 straipsnių
pakeitimas**

Inga Žilienė
VKEKK pirmininkė

2016-01-11

Turinys

- Projekto esmė
- Kas keičiama?
- Kodėl keičiama?
- Galimos pasekmės
- Kokie tolimesni veiksmai po įstatymų pakeitimo?

Projekto esmė

- 1. Iš nepriklausomų šilumos gamintojų superkamos šilumos kainų ir kiekių procedūrą perkelti iš šilumos tiekėjo administruojamų aukcionų į nepriklausomo administratoriaus elektroninę platformą**
- 2. Išplėsti šilumos tiekėjui privalomos viešai skelbti informacijos sąrašą, įtraukiant ir informaciją apie susijusius ūkio subjektus**
- 3. Pripažinti reguliuojamais NŠG, kurie kontrolės ar priklausomybės santykiais yra susiję su šilumos tiekėjais**
- 4. Panaikinti nepriklausomo šilumos gamintojo, vienoje sistemoje gaminančio daugiau nei 1/3 sistemos poreikio teisę teikti prašymą dėl privalomos kainodaros netaikymo**

Projekto tikslai

- Užtikrinti skaidrią bei objektyvią šilumos supirkimo procedūrą
- Padidinti informacijos sklaidą apie šilumos tiekėjus ir su jais susijusius subjektus

Kas keičiama (ŠŪĮ dalis)

- Įteisinama šilumos supirkimo aukciono sąvoka ir taikoma tose sistemose, kuriose veikia **bent vienas NŠG**
- Apibrėžiami šilumos supirkimo aukciono principai:
  - NŠG ir ŠT pagaminta šiluma yra superkama šilumos supirkimo aukciono būdu
  - Šiuo metu ŠT viešai skelbiama informacija privalomai bus teikiama energijos išteklių biržos operatoriui, kuris šia informacija ir disponuos
  - Aukcione **neįsigytą šilumą šilumos tiekėjas gamina nuosavais įrenginiais**
  - **ŠT taip pat turi teisę dalyvauti šilumos supirkimo aukcione**
  - Aukciono metu **prioritetas teikiamas mažiausiai kainai**, o esant vienodom kainoms yra numatyta aiški prioritetų eilė
- Numatytas licencijuojamo ūkio subjekto viešai skelbiamos informacijos, susijusios su licencijos turėtojo valdomomis įmonėmis bei akcijomis, sąrašas
- Panaikinama NŠG, kuriam privalomas reguliavimas dėl didelės užimamos rinkos dalies, galimybė tapti nereguliuojamu

Kas keičiama (EIRj dalis)

- Įteisinama energijos išteklių biržos operatoriaus pareiga (funkcija) administruoti šilumos supirkimo aukcionus bei su jais susijusių duomenų valdymo sistemą
- Įteisinamos energijos išteklių biržos operatoriaus pajamos iš šilumos supirkimo aukcionuose dalyvaujančių ūkio subjektų, **teikiančių pasiūlymus** parduoti šilumą, t. y. įskaitant ir šilumos tiekėjus ir nepriklausomus šilumos gamintojus

Kodėl atliekami pakeitimai?

Siekiant užtikrinti, kad sistemose, kuriose veikia tarpusavyje konkuruojantys ūkio subjektai, šilumos supirkimo aukcionų metu, kuomet yra apsprendžiama tiek šilumos kaina, tiek supirktinas šilumos kiekis, nepasitaikytų **konkurenciją ribojančių, draudžiamų susitarimų** arba **piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi atvejų**, yra siūlomas šilumos supirkimo aukciono modelis, kuris ne tik kad būtų modernizuotas ir perkeltas į elektroninę platformą, bet ir administruojamas nepriklausomo operatoriaus, užtikrinančio visų šalių interesų pusiausvyrą.

Kodėl atliekami pakeitimai?

- Siekiant, jog ūkio subjektai, kurie generuoja pajamas tiekdami visuomenines paslaugas, besinaudojantys paslaugomis ir (ar) perkantys produktus iš galimai kontrolės santykiais susijusių įmonių, **nepiktnaudžiautų susidariusia dominuojančia situacija**. Atitinkamai norint užtikrinti tokių santykių skaidrumą, projekte yra numatytas licencijuojamų ūkio subjektų viešai skelbtinos informacijos sąrašo papildymas.
- Taip pat projektuose siūloma įteisinti, jog su ŠT kontrolės santykiais susiję NŠG būtų pripažinti valstybės reguliuojamais

Kodėl atliekami pakeitimai?

Dabartinis NŠG ir ŠT reguliavimas sudaro ginčytiną situaciją, kuomet, net ir didelį kiekį konkrečioje sistemoje gaminantis NŠG, gali tapti nereguliuojamu, jei jo gaminamas šilumos kiekis nesudaro reikšmingos įtakos galutinei tos sistemos kainai. Atitinkamai tokia sąlyga ne tik kad pažeidžia šilumos vartotojų lūkesčius, bet ir sudaro sąlygas ūkio subjektui užimti dominuojančią padėtį rinkoje.

Siekiamas rezultatas

- Sistemose, kuriose bus vykdomi šilumos supirkimo aukcionai, aukciono rezultatai bus nustatomi pagal visiems rinkos dalyviams aiškias taisykles.
- Užtikrinama, kad iš nepriklausomo šilumos gamintojo nebūtų superkama šiluma brangiau nei šilumos tiekėjo **palyginamosios šilumos gamybos sąnaudos** (sistema automatiškai atmeta tokius pasiūlymus)
- Visos šalies mastu vieningu principu rengiami šilumos supirkimo aukcionai leis aiškiau palyginti konkurencijos įtaką šilumos kainoms skirtinguose miestuose

Siekiamas rezultatas

Šilumos tiekėjai skelbs informaciją apie savo valdomas (priklausančias) įmones. Tokios informacijos skelbimas tarnaus kaip prevencinė priemonė prieš piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi.

Siekiamas rezultatas

- NŠG, kurie konkrečioje (net ir mažoje) sistemoje gamins 1/3 sistemos poreikio, taps reguliuojami be išlygų
- Toks principas užtikrins, jog mažose ir nekonkurencingose sistemose veikiančys NŠG nepiktnaudžiautų susidariusia situacija, o vartotojams tiekiamą šilumą bus pagaminta mažiausiomis sąnaudomis

- Nepriklausomų šilumos gamintojų pripažinimo nereguliuojamais tvarkos aprašo panaikinimas (tampa nebeaktualus)

Papildomai keistini teisės aktai

- Šilumos supirkimo iš NŠG tvarkos ir sąlygų aprašo pakeitimas:
  - Pritaikant supirkimo procesą šilumos supirkimo aukcionų būdui
  - Palyginamųjų šilumos gamybos sąnaudų nustatymo tvarka
  - Šilumos „supirkimo“ iš ŠT valdomų įrenginių reglamentavimas

Ačiū už dėmesį